

VOINKO MÄ AUTTAA?

VAPAAEHTOISTOIMINNAN OHJE NUORELLE

Hei!

Haluatko auttaa? Haluatko tekemistä itsellesi? Mitä osaat? Mitä haluaisit oppia?

Vapaaehtoistoiminta on Suomessa tärkeää ja sitä tehdään paljon erilaisissa paikoissa. Suomessa eniten vapaaehtoistoimintaa tehdään erilaisissa järjestöissä. Vapaaehtoistoiminta lisää ihmisten hyvinvointia. Vapaaehtoistoiminta voi olla pieniä tai suuria tekoja. Me Jyvälän Settlementissä haluamme, että pääset toimimaan vapaaehtoisena ja tulet siitä iloiseksi – siksi kirjoitimme tämän oppaan. Opas on tehty yhdessä Jyvälän Settlementin Oma Polku-hankkeen nuorten kanssa. Oma Polku-nuoret ovat tulleet Suomeen yksin, ilman perhettä. He ovat toimineet erilaisissa vapaaehtoistehtävissä.

Tässä oppaassa tutustutaan lyhyesti vapaaehtoistoimintaan. Opas auttaa sinua ymmärtämään, mitä vapaaehtoistoiminta on? Miten voit päästä vapaaehtoiseksi? Mitä sinä osaat? Missä asioissa olet hyvä?

Mitä vapaaehtoistoiminta tarkoittaa?

Vapaaehtoistoiminta on työtä, jota tehdään ihmisten auttamiseksi erilaisissa paikoissa. Työstä ei makseta palkkaa. Sinä toimit vapaaehtoisena omasta halustasi – kukaan ei pakota sinua siihen. Vapaaehtoistoiminnan palkkana on rahan sijasta toisten hyvä olo ja oma hyvä olo. Koulun työharjoittelu ei ole vapaaehtoistyötä, vaikka siitä ei makseta palkkaa. Vapaaehtoistoimintaa voi tehdä ryhmässä tai yksin.

Mitä voin saada vapaaehtoistoiminnasta?

Oma Polku -nuorten mielestä voit:

- tavata uusia ihmisiä
- jos osallistut usein, voit saada ystäviä
- oppia uusia asioita
- löytää oman polun elämässä
- tutustua uuteen kulttuuriin
- oppia Suomen kieltä
- saada iloa ja antaa iloa
- saada työkokemusta

Miksi haluan lähteä vapaaehtoistoimintaan mukaan?

Ennen kuin aloitat toimimaan vapaaehtoisena, sinun täytyy miettiä, miksi sinä haluat olla mukana. Jokaisella ihmisellä on eri syy, miksi he lähtevät vapaaehtoistoimintaan mukaan. Oma Polku-hankkeen nuori kertoo, että hän lähti mukaan, jotta voi antaa iloa muille.

”Se on tärkeää, että teen jollekin toiselle jotain hyvää, se niinku musta tuntuu hyvälle. Jäi mulle hyvä filis, että musta on jotain hyötyä tässä yhteiskunnassa.”

”Haluaisimme kehittyä ihmisten kanssa tutustumisessa.”

”Sieltä saa uusia kokemuksia. On halu auttaa toisia.”

Milloin voin olla mukana vapaaehtoistoiminnassa?

Ennen vapaaehtoistoimintaa sinun täytyy miettiä, kuinka usein voit osallistua vapaaehtoistoimintaan. Haluatko osallistua vain yhden kerran vai säännöllisesti? Voitko osallistua joka kuukausi, joka viikko vai joka päivä? Kun tiedät ajan, on helpompaa järjestää sinulle sopiva paikka tehdä vapaaehtoistyötä. Vapaaehtoisena voit olla pitkiä tai lyhyitä aikoja.

”Riippuu elämäntilanteesta. Kun on energiaa, niin jaksaa tehdä vapaaehtoistyötä.”

Mitä velvollisuuksia minulla on vapaaehtoistoiminnassa?

- **Perehdyt tehtävään.**
- **Sitoudut** tulemaan paikalle sovittuina aikoina ja suorittamaan sovitut tehtävät
- **Ilmoitat**, jos et pääse paikalle
- **Olet luotettava.** Et kerro kuulemiasi asioita eteenpäin toisille.
- **Kerrot ohjaajalle**, jos et voi tai halua tehdä enää vapaaehtoistyötä.
- **Noudatat sovittuja sääntöjä.**

Mitä oikeuksia minulla on vapaaehtoistoiminnassa?

- **Koulutautua vapaaehtoiseksi.** Sinulla on oikeus saada koulutus tai lyhyt perehdytys vapaaehtoistoimintaan. Koulutuksessa saat lisää tietoa vapaaehtoistoiminnasta. Kysy tätä ohjaajaltasi, kun menet ilmoittautumaan vapaaehtoiseksi.
- **Saada neuvoa ja apua.** Ohjaaja tai koordinaattori auttaa sinua vapaaehtoistoiminnassa. Kysy rohkeasti, jos jokin asia on epäselvä sinulle
- **Tehdä vapaaehtoistyön sopimus ohjaajan kanssa.** Sopimus tekee vapaaehtoistyöstä turvallista.
- **Saada ja antaa iloa.** Jos vapaaehtoistoiminta ei tunnu sinusta hyvältä, jokin asia on väärin. Silloin sinun täytyy keskustella ohjaajasi kanssa.
- **Lopettaa, jos et halua enää jatkaa vapaaehtoisena.**

Missä voin toimia vapaaehtoisena?

- Vapaaehtoisena voit toimia erilaisissa paikoissa. Voit kysyä kavereilta, koulusta tai muilta ihmisiltä tekevätkö he vapaaehtoistoimintaa? Minkälaista se on? Voitko sinä lähteä mukaan auttamaan?
- Omalla asuinalueellasi voit etsiä netistä tietoa, onko paikkoja auki vapaaehtoisille. Vapaaehtoistyötä järjestävät usein järjestöt sekä yhdistykset ja siellä sinua auttaa ohjaaja. Tärkeintä on, että löydät hyvän tehtävän itsellesi.

Mitä osaat? Mitä haluat oppia?

Kun etsit vapaaehtoistoiminnan tehtäviä, voit ensin miettiä mitä osaat jo – voitko vapaaehtoistoiminnassa näyttää muille, mitä osaat? Jos haluat oppia esimerkiksi ryhmien ohjaamista, voit ottaa yhteyttä erilaisiin ryhmiin (päiväkoti, kerhot jne.) Vapaaehtoistoiminnassa sinä voit näyttää mitä osaat ja sen lisäksi myös oppia uusia asioita.

Toivomme, että tämän kirjasen myötä löydät oman polkusi vapaaehtoisuuteen.

Kaikille ei heti löydy sopivaa vapaaehtoistoiminnan tehtävää ja siihen voi mennä aikaa. Sinun ei tarvitse mennä heti vapaaehtoistoimintaan mukaan.

Iloisia vapaaehtoistoiminnan kokemuksia toivoen,

Oma polku -nuoret ja
koordinaattori Anni Niemelä

www.jyvala.fi | www.setlementti.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Jyväskylän
Setlementti

Setlementti
liitto

ROHKEASTI IHMISEN PUOLELLA